

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล



๑. **ชื่อองค์ความรู้** เทคนิคการใช้ผู้นำแห่งความศรัทธาในการส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัว
แผนปฏิบัติการ ๙๐ วัน ปลูกผักสวนครัวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารของวัดทุ่งตะลูมพุก

๒. **ชื่อเจ้าของความรู้** นางสาวกาญจนา ยี่ไต้ะ

ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองปราจีนบุรี

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๗ - ๒๐๕๕๕๕๙ ID Line eve_smile

๓. **องค์ความรู้ที่บ่งชี้**

หมวดหม่องความรู้ ภารกิจนโยบายสำคัญ.

ประเด็นองค์ความรู้ย่อย งานนโยบายสำคัญ ตามแผนปฏิบัติการ ๙๐ วัน ปลูกผักสวนครัว
เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร

๔. **ที่มาและความสำคัญในการจัดทำองค์ความรู้**

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย มุ่งหวังพัฒนาให้ทุกครัวเรือน อยู่เย็น เป็นสุข ด้วยการน้อม
นำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สร้างความมั่นคงทางอาหาร สู่ปฏิบัติการ ๙๐ วัน ปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร รอบ ๒
และบูรณาการ โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ด้วยพลังของหลักบวร ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพี่น้อง
ประชาชน เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนปลูกพืชผักสวนครัว สร้างความมั่นคงทางอาหาร สร้าง
ภูมิคุ้มกัน สร้างอาหาร นำพาครอบครัวและชุมชนให้รอดพ้นจากวิกฤตได้ โดยวัดหรือผู้นำทางศาสนา ได้เข้ามา
มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เป็นต้นแบบแห่งความดีงาม จากวัดสู่ชุมชน ในฐานะที่พระสงฆ์เป็นผู้นำทางจิต
วิญญาณ วัดที่เป็นศูนย์กลาง เป็นสถานที่อันเป็นที่พึ่งของชุมชน เพื่อให้งานพัฒนาชุมชนประสบผลสำเร็จเป็น
รูปธรรม

วัดทุ่งตะลูมพุก ตำบลโนนหอม อำเภอเมืองปราจีนบุรี โดยการนำของพระอาจารย์ พระอธิการบุญมี
ฐานวุฑโฒ เจ้าอาวาสวัดทุ่งตะลูมพุก เป็นผู้นำการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน ตามหลัก “บวร” เป็นกลไก
ในการพัฒนาและสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง บูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อเป็นเสาหลัก เป็นแกนกลางในการ
พัฒนาชุมชน ประสานพลังด้วยการร่วมมือกันสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชน ผสานส่วนราชการภาครัฐ
ร่วมด้วยช่วยกัน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองปราจีนบุรี ได้เข้ามาขับเคลื่อนนโยบายของกรม
การพัฒนาชุมชนประสานความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในชุมชน ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน จากการขับเคลื่อนการปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้าง
ความมั่นคงทางอาหาร โดยยึดหลัก “บวร” จนเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม โดยปัจจุบัน วัดทุ่งตะลูมพุก
เป็นวัดต้นแบบให้แก่ประชาชนในการปลูกผักสวนครัว เป็นคลังอาหาร คลังองค์ความรู้ คลังเมล็ดพันธุ์ผักแก่
ชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างวัฒนธรรมการปลูกผักสวนครัว สร้างเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนพึ่งตนเอง
ได้อย่างยั่งยืน

๕. รูปแบบ กระบวนการ หรือลำดับขั้นตอน

๕.๑ สร้างความรู้ความเข้าใจ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอรับทราบนโยบาย โดยการศึกษาหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของโครงการตามแผนปฏิบัติการ ๙๐ วัน ปลุกผักสวนครัวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร

๕.๒ สร้าง Big Data พัฒนาการสำรวจข้อมูล และรวบรวมรายชื่อวัด โรงเรียน และเครือข่ายต่างๆ ในตำบลที่รับผิดชอบของตนเอง

๕.๓ สร้าง Road map ประชุมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธี และขั้นตอนการดำเนินการ

๕.๔ สร้างการสื่อสาร โดยการประชาสัมพันธ์ นโยบายการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามแผนปฏิบัติการ ๙๐ วัน ปลุกผักสวนครัวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร แก่ผู้นำต่างๆ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำ อช. ผู้นำสตรี ในหมู่บ้าน เป็นต้น

๕.๕ สร้างการจดจำ กำหนดจุด Kick off การปลูกผักสวนครัวในวัด ตำบลละ ๑ จุด เพื่อสร้างการรับรู้ ไปสู่ไปวัดอื่นๆ ในทุกตำบล โดยวัดทุ่งตะลุงพุกเป็นวัดหนึ่งที่เข้าร่วมกิจกรรม ที่ใช้บริเวณรอบเมรุวัดในการสร้างแปลงผัก สร้างความแปลกตา และเป็นที่จดจำแก่ผู้พบเห็น

๕.๖ สร้างการรับรู้ โดยการถ่ายภาพ คลิปวิดีโอ กิจกรรมปลูกผัก เพื่อประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่างๆ เช่น สร้างหน้าเพจวัด ที่แชร์เรื่องราวเกี่ยวกับกิจกรรม และเทคนิควิธีการเพาะปลูก เพื่อเป็นการเชิญชวนให้ประชาชนเกิดความสนใจ

๕.๗ สร้างเครือข่าย สนับสนุนในรูปแบบ บวร

วัด - ผู้นำทางจิตใจ เป็นแหล่งเรียนรู้

บ้าน - สนับสนุนปัจจัย และแรงงาน

โรงเรียนหรือราชการ - สนับสนุนองค์ความรู้

๕.๘ สร้างการมีส่วนร่วม โดยวัดทุ่งตะลุงพุกมีเทคนิควิธีที่น่าสนใจ ในการสร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชน ด้วยวิธีการเพาะเมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์พืชผักแจกจ่ายให้กับชาวบ้าน ที่มาทำบุญที่วัด แทนการแจกวัตถุมงคลทั้งประชาชนใกล้เคียง และต่างจังหวัด ส่งผลให้เกิดการส่งต่อวัฒนธรรมการปลูกพืชผัก และการแบ่งปันให้เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

๕.๙ สร้างความต่อเนื่อง พัฒนาการ ลงพื้นที่ติดตามสนับสนุน ให้กำลังใจ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายของวัดอย่างต่อเนื่อง

๖. เทคนิคในการปฏิบัติงาน

ความสำเร็จของวัดทุ่งตะลุงพุก เกิดจากวัดมีผู้นำทางธรรมชาติในการพัฒนา พระภิกษุสุสามเณร ถือเป็นผู้นำที่เกิดจากความศรัทธา มิใช่เป็นเพียงผู้นำโดยตำแหน่ง จึงไม่ใช้การบังคับหรือสั่งให้ทำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่นั้น พบว่า หัวใจหลักของความสำเร็จ คือ “ความศรัทธา” หรือความเชื่อ จึงเป็นการง่ายที่จะสร้างการพัฒนาให้เกิดขึ้นในชุมชน “วัดคือศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน พระคือผู้นำทางธรรมชาติที่มีความมั่นคงสูง” เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในวงกว้างได้ง่าย โดยกุญแจสำคัญคือ “ผู้นำต้องเป็นผู้ลงมือทำก่อนเสียสละก่อน” สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาชุมชนนั้น มิใช่หน้าที่ของผู้นำคนใดคนหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ของประชาชนทุก ๆ คน ที่สามารถลุกขึ้นมาเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองได้ นั่นก็คือผู้นำทางธรรมชาติซึ่งเป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้การยอมรับนับถือ ผ่านการลงมือทำจริงด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ โดยการจะเป็นผู้นำที่สร้างความศรัทธา ให้เกิดขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องเกิดจากความเชื่อ ๔ ประการ ดังนี้

๑. **เชื่อมั่น** คือ การสร้างความมั่นใจให้เกิดแก่ผู้ตาม ให้เกิดความมั่นใจได้ว่า เราสามารถจะเป็นผู้นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ โดยเจ้าอาวาสวัดทุ่งตะลุงทุก ท่านเป็นผู้ที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับทีมงาน มีเกียรติ ภูมิ ภูมิรู้ ภูมิปัญญา รู้แจ้ง รู้จริง และมีความมั่นคงในฐานะ มีความมั่นคงในอารมณ์ หรือที่เรียกว่าวุฒิภาวะทางอารมณ์และการควบคุมอารมณ์ของผู้นำ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ร่วมงานหรือบุคคลทั่วไปได้

๒. **เชื่อมือ** หมายถึง นอกจากภูมิรู้ ภูมิปัญญาแล้ว ผู้นำยังแสดงฝีมือให้ปรากฏด้วยประสบการณ์และความสำเร็จจากที่อื่นของผู้นำยังไม่มีความเทียบเท่าพอกับสิ่งที่ได้ทำลงมือทำให้ผู้ร่วมงาน หรือประชาชนได้ประจักษ์ชัดด้วยสายตาว่า ท่านเจ้าอาวาสวัดทุ่งตะลุงทุก ท่านเป็นผู้ที่มีฝีมือจริง สามารถให้กับแนะนำแก่ประชาชนได้ สมดังคำเล่าลือสร้างความเชื่อมือได้เป็นอย่างดี

๓. **เชื่อถือ** หมายถึง การสร้างความเชื่อถือแก่บุคคลทั่วไป โดยได้รับความเคารพนับถือในคุณสมบัติความเป็นผู้นำ ไม่ใช่ด้วยวิยวุฒิหรือชาติวุฒิหรือวุฒิทางการศึกษา แต่เป็นความเชื่อถือที่เกิดจากการรักษาคำพูดพูดแล้วต้องปฏิบัติได้ตามนั้น พฤติกรรมและคำพูดต้องสอดคล้องกันไปในทางเดียวกัน สัญญาแล้วต้องทำได้จริง ซึ่งวัดทุ่งตะลุงทุก มีกิจกรรมเพาะเมล็ดพันธุ์กิ่งพันธุ์ผัก แจกจ่ายให้กับประชาชนในวันสำคัญ งานบุญแทนวัดถุ่มงคล ซึ่งวัดได้แจกให้ประชาชนจริง เป็นการสร้างความเชื่อถือได้เป็นอย่างดีบพิสุจน์ของความเชื่อถือ

๔. **เชื่อใจ** หมายถึง การไว้วางใจต่อผู้นำ โดยบุคลิกของท่านเจ้าอาวาสวัดทุ่งตะลุงทุก ท่านเป็นผู้ที่มีความเมตตากรุณา มีใจรัก และมีอุดมการณ์แน่วแน่ในสิ่งที่ทำ มีความเปิดเผยสุจริตใจเป็นที่พึ่งพาอาศัยของประชาชนและลูกศิษย์ได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสำเร็จของวัดทุ่งตะลุงทุก ในการเป็นผู้นำต้นแบบในการปลูกพืชผักสวนครัวสร้างความมั่นคงทางอาหารนั้น เกิดจากตัวผู้นำ ซึ่งวัดเป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจ พระเป็นผู้นำแห่งความศรัทธาที่ประกอบด้วย ความเชื่อมั่น เชื่อมือ เชื่อถือ เชื่อใจ ซึ่งความศรัทธานั้น เป็นพลังอำนาจ ที่ไม่ใช่การบังคับ หรือการสั่งการ แต่สามารถนำพาความสำเร็จให้แก่องค์กร เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้ในวงกว้างและรวดเร็ว เป็นการใช้พลังชุมชน ในการพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง

๗. ปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ไขปัญหา

๗.๑ ปัญหาที่พบ

๑) การขาดความตระหนัก เนื่องจากประชาชนขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกพืชผักสวนครัว โดยส่วนใหญ่มีทัศนคติว่าไม่มีพื้นที่ในการเพาะปลูก ซึ่งได้รับประทานสะดวกกว่าปลูกเอง

๒) การยึดติดกับสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจุบันความเจริญทางวัดถุ่มีมากขึ้น ประชาชนสามารถเป็นเจ้าของสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้น เช่น ซุปเปอร์มาร์เก็ต บริการส่งอาหาร เป็นต้น

๓) การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาพืชผักสวนครัว เมื่อภาครัฐสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ไป ประชาชนที่ขาดความรู้ อาจประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง ส่งผลให้ขาดกำลังใจในการดำเนินการต่อ

๗.๒ แนวทางแก้ไข

๑) การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยการตระหนักว่าการปลูกพืชผักสวนครัว ไว้ในทุกครัวเรือนนั้น มีประโยชน์อย่างไร อาจชี้ให้เห็นถึงความเดือดร้อนในสถานะเศรษฐกิจตกต่ำท่ามกลางสงครามการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส - ๑๙ ในปัจจุบัน

๒) การสร้างความรู้เท่าทันตนเอง ที่จะไม่ยึดติดกับสิ่งอำนวยความสะดวกจนเกินความพอเพียงโดยการรู้เท่าทันตนเอง ไม่หลงไหลไปกับสิ่งยั่วยุจากภายนอก โดยการชี้ให้เห็นถึงผลเสียของเทคโนโลยี สารเคมีตกค้างในพืชผักผลไม้ ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของอาหารปลอดภัย

๓) การมีความรู้ความเข้าใจ และมีองค์ความรู้ที่เข้าถึงง่าย โดยผู้ที่มีหน้าที่ส่งเสริมควรติดตาม สนับสนุนต้องทราบปัญหาความต้องการของประชาชน และคอยให้กำลังใจ ให้มีความพร้อมที่จะเปิดใจศึกษา ซึ่งช่วงแรกอาจจะยากแต่หากเริ่มต้นทำจากนำไปใช้ทีละน้อยๆ จนเป็นนิสัย

๔) การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อเกี่ยวกับกิจกรรม โดยแทรกเนื้อหาของเทคนิควิธีการเพาะปลูก เกร็ดความรู้ในการดูแลรักษา กลุ่มและบุคคลต้นแบบ จะช่วยให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นปลูกผักมากขึ้น

๘. ประโยชน์ขององค์ความรู้

องค์ความรู้ เรื่องเทคนิคการใช้ผู้นำแห่งความศรัทธาในการส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวตามแผนปฏิบัติการ ๙๐ วัน ปลูกผักสวนครัวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารของวัดทุ่งตะลูมฟุก ที่ข้าพเจ้าเขียนนี้เกิดจากการถอดบทเรียนในกิจกรรมการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ตามหลัก “บวร” พบแก่นความรู้ว่า การจะเข้าไปส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนนั้น ต้องเกิดจากปัจจัยสำคัญคือ “การสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นก่อน” ฉะนั้นหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่น เชื่อมือ เชื่อถือ เชื่อใจ แก่ประชาชน ไม่ใช่เพียงใช้การออกคำสั่ง หรือแนวทางที่ตลาดเคลื่อนเลื่อนลอยไร้แก่นสาร ยกตัวอย่างเช่น วัดทุ่งตะลูมฟุกได้สร้างการมีส่วนร่วมในการปลูกผักสวนครัว โดยเริ่มจากการลงมือทำจริง มีการศึกษาให้รู้แจ้งเห็นจริง ตลอดจนวัดสามารถสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นในการปลูกผัก ให้แก่ประชาชนได้จริง เกิดวัฒนธรรมการปลูกผักภายในตำบล และนอกตำบลอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การดำเนินนโยบายบรรลุผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

๙. ข้อมูลประกอบอื่นๆ

ภาพประกอบกิจกรรมการขับเคลื่อนการปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ตามหลัก “บวร” ของพระอธิการบุญมี ฐานวุฑโฒ เจ้าอาวาสวัดทุ่งตะลูมฟุก ผ่านหน้าเพจ Facebook “วัดทุ่งตะลูมฟุก”



ภาพประชาชนมารับการแจกจ่ายต้นพันธุ์ผักภายในวัดทุ่งตะลูมฟุก



**รดน้ำให้ชุ่ม
ก่อนปลูก**

**ปลูกห่างกัน
พอประมาณ**



**หญ้าที่หมักไว้
เอามาใช้ปลูก
ต้นไม้
ผสมดินด้วยก็ได้
ไม่ผสมดินก็ได้**

วิธีใช้ อีเอ็ม ช่วยย่อยสลายหญ้าทำดินปลูกต้นไม้



อีเอ็ม 1 ถังเล็ก เทลงถัง 100 ลิตร ใส่น้ำเปล่าเต็ม

ภาพการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ในเพจ Facebook วัดทุ่งตะลูมทุก



ภาพการสร้างแปลงศูนย์เรียนรู้ภายในเมรุวัดทุ่งตะลูมทุก



ภาพผลผลิตที่ได้จากแปลงผักในวัดทุ่งตะลูมพุกปราจีนบุรี



ภาพนักเรียนโรงเรียนทุ่งตะลูมพุกร่วมกิจกรรมเยี่ยมชมและปลูกพืชผักกับวัด



ภาพศูนย์เรียนรู้ แปลงผัก ซุ้มผัก และโรงเพาะเห็ดภายในวัดทุ่งตะลูมพุก